

Konsumentkreditlag;

utfärdad den 9 december 2010.

SFS 2010:1846

Utkom från trycket
den 17 december 2010

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller kredit som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också kredit som lämnas eller erbjuds en konsument av någon annan än en näringsidkare, om krediten förmedlas av en näringsidkare som ombud för kreditgivaren.

Lagen innehåller också bestämmelser om vissa skyldigheter för kreditförmedlare (48 §).

2 § I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av skulden angiven som en ränta,

¹ Prop. 2009/10:242, bet. 2010/11:CU5, rskr. 2010/11:80.

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden.

3 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

4 § För en annan räntefri kredit än kontokredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information i 7–10 §§, om kreditprövning i 12 och 13 §§, om dokumentation av kreditavtalet i 14 §, om ångerrätt i 21–25 §§, om underrättelse vid en överlåtelse i 28 § andra stycket eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en räntefri kontokredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information i 7–10 §§ och 14 § andra och tredje styckena, om ångerrätt i 21–25 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information vid marknadsföring i 7 § andra stycket 4–6 och tredje stycket, om information i kreditavtalet i 14 § andra stycket, om ångerrätt i 21–25 §§, om betalning av skulden i förtid i 32–36 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet gäller inte bestämmelserna om betalningsplan i 16 §, om ångerrätt i 21–25 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett avtal med institutet eller bolaget om köp av finansiella instrument gäller inte bestämmelserna om information i 8–10 §§ och 14 § andra och tredje styckena eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

5 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

6 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

Information vid marknadsföring

7 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om den effektiva räntan för krediten.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift än den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och storleken på avbetalningar, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, och kostnaderna för tjänsten inte kan fastställas i förväg, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Informationen ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt.

Information innan ett kreditavtal ingås

8 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten information om

1. vilket slags kredit det rör sig om,
2. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
3. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjandet av krediten,
4. kreditavtalets löptid,
5. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
6. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
7. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
10. notariatsavgifter,
11. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
12. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
13. påföljder vid dröjsmål med betalning,
14. begärda säkerheter,
15. förekomst eller avsaknad av ångerrätt,
16. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning och hur denna ersättning ska beräknas,
17. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
18. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal, och
19. den tid under vilken erbjudandet gäller.

Informationen ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Formuläret ska tillhandahållas konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om avtalet på konsumentens begäran ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen ges i sådan form före avtalslutet, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i första stycket.

Om konsumenten begär det, ska näringsidkaren utan kostnad ge honom eller henne ett utkast till ett kreditavtal.

Om det är fråga om kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, behöver näringsidkaren bara ge den information som anges i 7 § första stycket och andra stycket 1–4. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

9 § I fråga om en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader behöver näringsidkaren bara lämna den information som anges i 8 § första stycket 1, 2, 4, 6, 9, 12, 17 och 19. Näringsidkaren ska därutöver lämna information om kreditbeloppet, den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel samt villkor och förfarandet för att säga upp kreditavtalet. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska information lämnas även om det.

Alla uppgifter ska vara lika framträdande men de behöver inte lämnas i ett särskilt formulär.

10 § Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket distans- och hemförsäljningslagen (2005:59). Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

1. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten,
2. kreditavtalets löptid,
3. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
4. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
5. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, och
6. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor.

Om det är fråga om en kredit som avses i 9 §, ska beskrivningen innehålla information om kreditbeloppet, krediträntan med villkor för den och angivande av referensindex eller referensräntor samt den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

Påföljd vid utebliven information

SFS 2010:1846

11 § Om information som anges i 7–10 §§ inte lämnas, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Kreditprövning

12 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Vid en ökning av krediten som är väsentlig ska en ny kreditprövning göras.

13 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten snarast och utan kostnad underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts.

Dokumentation av kreditavtalet

14 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Dokumentet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 8 § första stycket 1–6, 8–10, 12–14 och 16. Dokumentet ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer och adress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. begärda försäkringar,
5. förekomst eller avsaknad av ångerrätt, ångerfristens längd och andra villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
6. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 29 § vid kreditköp,
7. förfarandet för att säga upp kreditavtalet,
8. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga, och
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress.

Uppgifterna ska lämnas på ett klart och kortfattat sätt. Konsumenten ska utan kostnad få en kopia av dokumentet.

15 § I fråga om en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader ska det i 14 § avsedda dokumentet, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 8 § första stycket 1–4 och 6.

Dokumentet ska därutöver innehålla uppgifter om konsumentens namn, personnummer och adress, den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, förfarandet för att säga upp kreditavtalet samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

Betalningsplan

16 § Konsumenten har rätt att utan kostnad få en sammanställning som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska sammanställningen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Ränta och avgifter

17 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks. Vid kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet med en sammanlagd löptid om minst 30 år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har dock kreditgivaren, om det finns förbehåll om det i avtalet, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag.

Utan hinder av andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

18 § Kredittagaren är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala särskild ersättning för krediten (avgift) endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnader kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av öknings av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

19 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring innan den börjar gälla. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. I fråga om

kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, får kreditgivaren i stället underrätta konsumenten om en ränteändring genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället underrättas periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter

20 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en avgiftshöjning innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden samt om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet.

Kontoutdrag enligt första stycket och underrättelser enligt andra och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumentens ångerrätt

21 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 22 § (ångerfrist).

22 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås, dock tidigast den dag då dokumentationen enligt 14 § kommer konsumenten till handa.

23 § Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

24 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska han eller hon snarast och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren, med tillägg för upplupen ränta på beloppet. Räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Kreditgivaren ska snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten.

25 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Kontantinsats vid kreditköp

26 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden föranleder annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

27 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att iakttä 26 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid mot 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

28 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska underrätta konsumenten om överlåtelsen, om inte överlåtaren har åtagit sig att även fortsättningsvis fullgöra de skyldigheter som följer av kreditavtalet.

Köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

29 § Vid kreditköp får köparen mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Köparen får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om köparen visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå

överenskommelsen och inte heller om köparen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om köparen på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad som har mottagits av köparen med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp

30 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av köparen ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av köparen utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att köparens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot viss avräkning

31 § Belopp som konsumenten erlägger för avräkning på viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först avräkna på annan fordran.

Betalning av skulden i förtid

32 § Konsumenten har rätt att betala sin skuld till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om skulden betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 36 §.

33 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

I fråga om kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet och räntan för krediten är bunden för hela

eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren rätt att utan hinder av första och andra styckena få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

34 § Vill kreditgivaren få betalt i förtid enligt 33 § första stycket 1–3 eller tredje stycket, gäller en uppsägningstid av minst fyra veckor räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Har kreditgivaren krävt betalning i förtid enligt 33 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 33 § första stycket 4 eller 5 eller andra stycket genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Har konsumenten tidigare med stöd av andra stycket befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid, gäller inte bestämmelserna i det stycket.

35 § Utan hinder av 33 § första stycket 4 får kreditgivaren återropa föreskrifter i annan lag om rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats.

36 § Vid förtidsbetalning enligt 32–35 §§ ska konsumenten betala ränta och andra kostnader för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. När kreditgivarens fordran beräknas ska de grunder som står i överensstämmelse med god kreditgivningssed tillämpas.

Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att skulden betalas i förtid. Är krediträntan bunden när förtidsbetalningen sker, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av kredittagaren för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta.

Ränteskillnadsersättningen får

1. för kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet

a) högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och räntan på statsskuldväxlar med en löptid som motsvarar återstående räntebindningstid ökad med en procentenhet, om den tid för vilken ersättningen ska betalas är kortare än ett år, eller

b) högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och räntan på statsobligationer med en förfallotid som motsvarar återstående räntebindningstid ökad med en procentenhet, om betalningstiden överstiger den som anges i a, och

2. för annan kredit högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte överstiga det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och

avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 38 §, tillämpas 40 och 41 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

37 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten underrättas om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får underrättelse i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Återtaganderätt vid kreditköp av vara

38 § Med förbehåll om återtaganderätt avses ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet.

Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast under förutsättning

1. att säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, samt
2. att den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 33 och 34 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 40 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

39 § Använder näringsidkare förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

40 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 36 § samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningsavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

41 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Har kreditgivaren för att kunna återta varan varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas avräkna sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

42 § Köparen får inom fjorton dagar återlösa en vara som har återtagits. Vill köparen återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning för återtagande av vara, m.m.

43 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att parterna har upprättat och skrivit under en handling om kreditköpet. Handlingen ska innehålla ett förbehåll om återtaganderätt samt uppgifter om kontantpriset, kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkter för betalning.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av den handling som anges i första stycket ska fogas till ansökan.

44 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 38 § andra och tredje styckena föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid mot förbud enligt 39 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

45 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 44 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 41 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

46 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

Lagval

47 § Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillämpas på kreditavtalet gäller inte i fråga om regler om kreditavtal, om den lag som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

48 § En näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren (kreditförmedlare) ska vid marknadsföring som riktas mot konsumenter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med viss kreditgivare eller är oberoende.

Kreditförmedlaren ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har getts samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Om informationen inte lämnas, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Den information som ska lämnas till konsumenten ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Tillsyn

49 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

50 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket förordnar rätt att företa inspektion hos näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar kredit som avses i denna lag och att ta del av samtliga handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om en näringsidkare inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar i ett sådant fall som avses i första stycket, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

51 § Om näringsidkaren inte följer 12 §, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att upphöra med att lämna krediter. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Om det är tillräckligt, får Konsumentverket i stället meddela varning.

Överklagande

52 § Konsumentverkets beslut enligt 50 § andra stycket och 51 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 50 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011, då konsumentkreditlagen (1992:830) ska upphöra att gälla.

2. I fråga om kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller den upphävda lagen. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 19, 20, 28 och 37 §§ från ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

BEATRICE ASK
(Justitiedepartementet)